

Sygn. akt **XXIII S 70/16**

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie :

Przewodniczący: SSO Małgorzata Siemianowicz – Orlik

Sędziowie: SO Anna Gałas (spr.)

SO Paweł Kieta

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy ze skargi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym toczącej się przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, sygn. akt: Wa. XII Ns-Rej.KRS (...)

postanawia:

1. stwierdzić, że nastąpiła przewlekłość postępowania w sprawie przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, sygn. akt: Wa. XII Ns-Rej.KRS (...),
2. przyznać skarżącemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie 2.000 zł (dwa tysiące złotych),
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie,
4. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zastępstwa prawnego w postępowaniu ze skargi,
5. zwrócić skarżącemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie 100 zł (sto złotych) tytułem opłaty od skargi.

SSO Anna Gałas SSO Małgorzata Siemianowicz – Orlik SSO Paweł Kieta

Sygn. akt XXIII S 70/16

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. w W. w skardze z dnia 22 września 2016 r. wniósł o: stwierdzenie, że w toku postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie o sygn. akt Wa. XII Ns-Rej.KRS (...) w okresie od dnia 18 lipca 2016 r. do daty wniesienia skargi nastąpiła przewlekłość postępowania, która naruszyła prawo skarżącego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, zasądzenie na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa –

Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie 10.000,00 zł oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Analiza akt sprawy rejestrowej, w której złożono skargę i analiza podejmowanych przez sąd rejestrowy czynności uzasadnia stwierdzenie przewlekłości w sprawie.

Jak wynika z akt sprawy o sygn. Wa. XII Ns-Rej.KRS (...), wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców nadano w dniu 18 lipca 2016 r. Wnioskodawca żądał wpisu dwóch członków zarządu spółki, wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego spółki za 2015 r., sprawozdania z działalności oraz uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego. Wniosek wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 20 lipca 2016 r., zaś do XII Wydziału KRS w dniu 22 sierpnia 2016 r. W dniu 21 września 2016 r. sprawa została skierowana do systemu wpisów. W dniu 3 października 2016 r. akta przekazano do Sądu Okręgowego w związku ze złożoną skargą na przewlekłość. Ostatecznie orzeczenie w sprawie zapadło w dniu 20 października 2016 r.

Przechodząc do analizy zasadności skargi w odniesieniu do ustalonych okoliczności, trzeba wskazać, że z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wynika, że naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki następuje wówczas, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to jest konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. „Przewlekłość postępowania zachodzi, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone przewlekłe i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością Sądu.” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 marca 2007r., sygn. II S 1/07, KZS 2007/3/42, Lex 269383).

Powołane daty poszczególnych czynności wskazują, że postępowanie przed Sądem Rejonowym nie toczyło się sprawnie i z pewnością doszło do jego przewlekłości. Już po wpłynięciu wniosku można mówić o znacznych uchybieniach terminowości w zakresie nadania mu dalszego biegu, ponieważ wniosek z Biura Podawczego Sądu Rejonowego do XII Wydziału KRS trafił dopiero po ponad miesiącu, dalej zaś upłynęły dwa miesiące od dnia wpływu wniosku do chwili dokonania pierwszej czynności w sprawie, tj. do dnia 21 września 2016 r., kiedy referendarz zarządził przekazanie do systemu wpisów, celem przygotowania projektu postanowienia. W odpowiedzi na skargę uczestnik wskazał, że sprawa została przedstawiona referendarzowi sądowemu w dniu 9 września 2016 r., odnośnie półtoramiesięcznego uchybienia w przedłożeniu referentowi akt wraz z wnioskiem uczestnik wskazał na wielkość wpływu do XII Wydziału KRS. Jak wynika z adnotacji w aktach, to referent po przedstawieniu mu akt (9 września 2016 r.) pierwszą czynność podjął 21 września 2016 r., już z przekroczeniem 7-dniowego terminu do rozpoznania wniosku o wpis, wynikającego z art. 20a ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Uczestnik wskazał, że referendarz sądowy z przyczyn usprawiedliwionych nie świadczył pracy m. in. w dniach 5-7, 19-20, 27-28 września 2016 r., co jest usprawiedliwieniem ale na tym etapie a kolejne czynności również nie były sprawne. Co prawda akta sprawy zostały przekazane do Sądu Okręgowego, niemniej jednak dopiero zarządzeniem z dnia 3 października 2016 r. a nadto nic nie stało na przeszkodzie, aby przed przekazaniem akta skopiować i wniosek rozpoznać, zatem nie może ta okoliczność stanowić usprawiedliwienia braku orzeczenia kończącego we wrześniu 2016 r.

W ocenie Sądu Okręgowego brak wpisu do dnia 20 października 2016 r. nie znajduje usprawiedliwienia. W istocie 7-dniowy termin do rozpoznania wniosku o wpis, wynikający z art. 20a ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, ma charakter instrukcyjny, a czas konieczny do rozpoznania konkretnej sprawy rejestrowej może odbiegać od tam przyjętej modelowej liczby dni. Niemniej jednak pamiętać należy z drugiej strony o ogólnej zasadzie, że postępowanie nie może być długotrwałe, prowadzone rozwlekłe i trwać ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia. Na gruncie niniejszej sprawy znacznie został przekroczony przedmiotowy 7-dniowy termin do rozpoznania wniosku o wpis, w taki sposób, że należało się przychylić do twierdzeń

wnioskodawcy, że w niniejszej sprawie doszło do przewlekłości postępowania ponad miarę. Sprawa wpłynęła do Sądu Rejonowego w dniu 20 lipca 2016 r., do Wydziału KRS w dniu 22 sierpnia 2016 r., orzecznik po przedstawieniu mu akt w dniu 9 września 2016 r., orzeczenie o wpisie wydał dopiero w dniu 20 października 2016 r.

Pomimo stwierdzenia przewlekłości w sprawie, poczynić należy kilka uwag odnośnie do wskazywanej przez uczestnika ilości wpływu w tamtym czasie do XII Wydziału Gospodarczego KRS oraz obciążenia pracą orzecznika w niniejszej sprawie, co w ocenie uczestnika usprawiedliwiało tak znaczne opóźnienie w rozpoznaniu sprawy. Zgodzić się należy z uczestnikiem, że zarówno XII Wydział Gospodarczy KRS jak i referendarz sądowy są znacznie obciążeni ilością spraw do rozpoznania, co nie budziło wątpliwości Sądu Okręgowego. Tak duże obciążenie w praktyce nie może zagwarantować tego, że wszelkie czynności, włącznie z zarządzeniami o doręczeniu bądź wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych składanych przez uczestników pism, będą podejmowane niezwłocznie. Przypomnieć bowiem należy, że sprawy rozpoznawane są co do zasady według kolejności wpływu, co rodzi obowiązek podejmowania niezbędnych czynności w możliwie jak najkrótszym terminie we wszystkich sprawach znajdujących się w referacie orzecznika (§ 56 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych, por. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2015 r., I (...) 28/15). W konsekwencji powyższych rozważań nie można obciążać orzecznika uchybieniem w postaci długotrwałości niniejszego postępowania, a jedynie państwo polskie z uwagi na brak zapewnienia odpowiedniej obsługi i gwarancji rozpoznawania spraw rejestrowych szybko, w szczególności w okresie dwóch miesięcy w roku, kiedy są składane sprawozdania finansowe, jak to miało miejsce w tej sprawie.

Sąd Okręgowy rozpoznając skargę na przewlekłość miał też na względzie uwagi Europejskiego Trybunału Praw Człowieka odnośnie do orzecznictwa sądów polskich w tego rodzaju sprawach. W wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 lipca 2015 r., wydanym w trzech połączonych skargach R. i inni przeciwko Polsce, w § 207 wskazał, że nadmierna długość postępowań stanowi złożony problem państwa polskiego, który może być spowodowany szeregiem czynników natury prawnej, administracyjnej bądź logistycznej. Te podstawowe czynniki obejmują niewystarczającą liczbę sędziów lub pracowników administracyjnych, nieadekwatne warunki lokalowe jeśli chodzi o siedziby sądów, zbyt skomplikowane lub uciążliwe procedury, luki proceduralne, pozwalające na nieuzasadnione odraczanie spraw oraz złe prowadzenie spraw. Trybunał wskazał ponadto, że problem systemowy zidentyfikowany w niniejszej sprawie wymaga od państwa polskiego wdrożenia kompleksowych, podjętych na szeroką skalę działań o charakterze ustawodawczym i administracyjnym, przy udziale władz na różnych szczeblach. W § 208 Trybunał zauważył, że - jak wynika ze środków generalnych wprowadzonych już w toku wykonania wyroku w sprawie Kudła, państwo polskie uznało za konieczne podjęcie działań zmierzających do usprawnienia i unowocześnienia procedury przed sądami krajowymi oraz zaznaczył, że środki te mają za cel m.in. uproszczenie i przyspieszenie postępowań; odciążenie sędziów przez referendarzy sądowych. Ponadto Trybunał w § 208 wskazał, że mając na względzie skalę i złożoność problemu przewlekłości postępowań, państwo polskie musi w dalszym ciągu podejmować kolejne, konsekwentne, długoterminowe starania, by sądy krajowe przestrzegały wymogu „rozsądnego terminu” określonego w Artykule 6 ust. 1 Konwencji. Wyrok Trybunału państwo polskie powinno wziąć pod uwagę.

Mając na względzie wnioski i zalecenia Trybunału podkreślić należy, że nie można orzecznika obciążać odpowiedzialnością za ilość spraw wpływających do Wydziału KRS i w konsekwencji przydzielonych do referatu, bowiem odpowiedzialność za odpowiednią ilość orzeczników, sekretarzy sądowych, czy zaplecze administracyjne sądów ponosi państwo polskie. Również wnioskodawca nie może ponosić negatywnych konsekwencji za niewystarczającą ilość orzeczników w Wydziale i idącą za tym przewlekłość postępowania, zatem należy się mu rekompensata od Skarbu Państwa, wyrównująca poniesiony uszczerbek. Z drugiej strony nie można jednak zapominać, że nie jest możliwe, aby społeczeństwo było w stanie utrzymać tak dużą ilość orzeczników i administracji, która umożliwiałaby im podejmowanie niezwłocznie czynności w każdej ze spraw. Jednakowoż państwo polskie powinno zapewniać taką ilość orzeczników, aby sprawy mogły być rozpoznawane w „rozsądnym terminie”, i aby jak w tej sprawie przedsiębiorca w takim terminie mógł posłużyć się aktualnym odpisem z KRS. Podkreślić również należy, że w państwie prawa nie można wymagać od pracownika, aby pracował ponad siły w godzinach nadliczbowych. Jak wynika ze stanowiska uczestnika, orzecznik w lipcu 2016 r. załatwił 327 spraw, zaś w sierpniu 2016 r. 339

spraw. Jest to ilość imponująca, bowiem trzeba mieć na względzie, że każda sprawa wymaga analizy formalnej i merytorycznej oraz podjęcia adekwatnych czynności. W konsekwencji, nie ma możliwości, aby złożone wnioski, przy takim obłożeniu Wydziału, miały szansę być rozpoznane w 7-dniowym terminie. Podsumowując, mimo że w sprawie nastąpiła przewlekłość, winą za ten stan rzeczy nie sposób obarczać orzecznika w niniejszej sprawie.

Odnosząc się następnie do zasądzonej na rzecz skarżącego w pkt 2 postanowienia kwoty, w ocenie Sądu Okręgowego 2.000,00 zł jest to suma wyrównująca uszczerbek poniesiony przez wnioskodawcę w niniejszej sprawie. Podkreślić bowiem należy, że celem skargi, jest rekompensata szkody i krzywdy doznanych przez skarżącego w skutek przewlekłego prowadzenia postępowania. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt III SPZP 1/13, stwierdzono, że „odpowiednia suma pieniężna”, którą można przyznać w wyniku uwzględnienia skargi, nie stanowi pełnego zaspokojenia ewentualnych roszczeń odszkodowawczych. Wynika z tego, że skarga na przewlekłość w toku postępowania ma charakter wstępny i stanowi doraźną interwencję przeciwdziałającą bieżącej (trwającej) przewlekłości postępowania. Jej funkcją jest przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego. Tutaj sprawa została już zakończona wpisem zgodnie z wnioskiem.

W ocenie Sądu Okręgowego poniesiony przez wnioskodawcę uszczerbek nie był znaczny. Podkreślić należy, że wpis nowych członków zarządu do rejestru przedsiębiorców KRS ma jedynie charakter deklaratoryjny, czyli potwierdza wcześniejszy stan, ukształtowany na skutek podjęcia uchwał przez zgromadzenie wspólników spółki w dniu 16 maja 2016 r. Wpis do rejestru nie tworzył zatem nowego stanu prawnego w spółce. Również wzmianka o złożonych dokumentach (sprawozdanie finansowe spółki za 2015 r., sprawozdanie z działalności oraz uchwała o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego) nie tworzy nowego stanu prawnego, a jedynie stanowi o wypełnieniu obowiązków przez spółkę, nałożonych przez ustawę o rachunkowości. Już samo złożenie dokumentów (data wpływu wniosku) stanowi o wykonaniu obowiązku, a sąd rejestrowy wpisuje do KRS wzmiankę o złożeniu owych dokumentów właśnie z datą ich złożenia a nie datą rozpoznawania samego wniosku. Podsumowując, uchybienie Sądu Rejonowego w postaci przedłużenia dokonania wpisu do trzech miesięcy de facto nie stanowiło szkody, która uzasadniałaby zasądzenie na rzecz skarżącego odszkodowania w wysokości 10.000,00 zł, jak żądał skarżący. W ocenie Sądu Okręgowego adekwatne było zasądzenie na rzecz skarżącego 2.000,00 zł.

Uwzględniając skargę Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust 4 ustawy przyznał na żądanie skarżącego od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 2.000,00 zł, uznając jej wysokość za zasadną w realiach niniejszej sprawy. W pozostałym zakresie skarga została oddalona, jako bezzasadna.

O zwrocie opłaty od skargi orzeczono na zasadzie art. 17 ust. 3 ustawy.

Za przegrywającego sprawę w rozumieniu art. 98 k.p.c. należało uznać Skarb Państwa – Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, od którego zasądzone na rzecz skarżącego kwotę 240,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w stawce według § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Anna Gałas SSO Małgorzata Siemianowicz – Orlik SSO Paweł Kieta